

Rundskriv R

Samtlige departementer
Statsministerens kontor

Nr.	Vår ref	Dato
R-118	16/4148 C Pab/	20.10.2016

Budsjettering og regnskapsføring av pensjonspremie for statlige virksomheter fra 2017

1. Innledning

Statens pensjonskasse (SPK) er en forvaltningsbedrift underlagt Arbeids- og sosialdepartementet og forvalter blant annet den statlige tjenstepensjonsordningen. Medlemsvirksomhetene i SPK følges opp etter ulike prinsipper for premiebetaling, blant annet på bakgrunn av tilknytning til staten. Pensjonspremien som betales til SPK består av en medlemsandel på to prosent og en arbeidsgiverandel.

Fram til og med 31. desember 2016 er hovedprinsippet for ordinære statlige forvaltningsorganer (bruttobudsjetterte virksomheter) at de ikke betaler pensjonspremie til SPK.

Under forutsetning av Stortingets bevilgningsvedtak, endres dette hovedprinsippet fra 1. januar 2017. Bruttobudsjetterte virksomheter skal fra 2017 budsjettere og regnskapsføre arbeidsgiverandel av pensjonspremien i sine budsjetter og regnskaper. Medlemsandelen på to prosent skal også budsjetteres og regnskapsføres av virksomheten. Dette avløser dagens ordning med nettolønn i staten¹. Virksomhetene skal beregne og regnskapsføre arbeidsgiveravdel av pensjonspremien (arbeidsgiverandelen) og av bruttolønn (før trekk av medlemsandelen).

Budsjettpostene for de virksomhetene som er innenfor den nye ordningen er oppjustert i forslaget til statsbudsjett for 2017.

Endringen berører i utgangspunktet alle statlige virksomheter som fram til og med 2016 ikke har betalt arbeidsgiverandel av pensjonspremien til SPK.

---

¹ Enkelte virksomheter holdes utenfor ordningen i 2017, se vedlegg 1.

2. Formål med endringen

Virksomheter som ikke betaler arbeidsgiverandel av pensjonspremie til SPK har ingen utgifter til pensjon i sine bevilgninger og rapportering til statsregnskapet. Dermed undervurderes personalkostnadene, og kostnaden ved å bruke egne ansatte framstår som betydelig lavere enn hva som er reelt. Formålet med endringen er å bidra til at virksomhetene i større grad ansvarliggjøres for sine pensjonsutgifter og at utgiftene synliggjøres på en bedre måte i budsjett og regnskap.

Ordningen som innføres fra 2017 er en forenklet modell for premiebetaling med en fast premiesats for de virksomhetene som inngår i ordningen. Intensjonen er at ordningen skal være budsjettneutryt på omleggingstidspunktet. Den budsjettmessige handlingen skal som utgangspunkt ikke endre virksomhetenes økonomiske handlingsrom.

3. Virkeområde

Rundskrivet gjelder for ordinære statlige forvaltningsorganer ("bruttobudsjetterte virksomheter") herunder departementer, jf. reglement for økonomistyring i staten § 2.

Rundskrivet gjelder ikke for bruttobudsjetterte virksomheter som i 2016 allerede betaler medlemsandel og arbeidsgiverandel til SPK etter andre retningslinjer. Disse virksomhetene viderefører nåværende praksis for budsjettering og regnskapsføring.

Forvaltningsorganer med særskilte fullmakter til bruttoløring utenfor statsbudsjettet ("nettobudsjetterte virksomheter") og statens forvaltningsbedrifter er ikke berørt av den nye ordningen, og omfattes ikke av kravene i rundskrivet. Disse virksomhetene betaler allerede pensjonspremie til SPK i henhold til etablerte ordninger.

Av vedlegg 1 går det fram hvilke statlige virksomheter som per 1. januar 2017 ikke omfattes av ordningen.

4. Statsbudsjettet 2017

Virksomheter som er berørt av den nye ordningen, er i forslaget til statsbudsjett for 2017 kompensert for økte utgifter til pensjonspremie. Dette dekker *arbeidsgiverandel* på tolv prosent av lønnsgrunnlaget og *medlemsandel* på to prosent av lønnsgrunnlaget. Virksomhetene er også kompensert for økte utgifter til *arbeidsgiveravgift* som følge av pensjonspremien.

5. Regnskapsføring og betaling av pensjonspremie til SPK

Virksomheten skal bokføre og rapportere arbeidsgiverandelen på tolv prosent og medlemsandelen på to prosent i samme måned som lønn er utbetalt til arbeidstaker. Virksomheten skal samme måned også beregne og bokføre arbeidsgiveravgift av arbeidsgiverandelen. Virksomheten mottar seks fakturaer fra SPK i året (hver faktura gjelder to måneder). Virksomheten må, i samarbeid med SPK, avklare vesentlige differanser mellom det virksomheten har beregnet og bokført i pensjonspremie og fakturert premie fra SPK.

5.1 Bokføring av medlemsandel og arbeidsgiverandel til SPK

Nedenfor er det angitt hvilke kontoer som skal benyttes ved bokføring i kontospesifikasjonen etter standard kontoplan for statlige virksomheter, jf. Finansdepartementets rundskriv R-102.

Virksomheten skal hver måned bokføre:

- trukket *medlemsandel* på to prosent av lønnsgrunnlaget som avsettes på artskonto 263 Trygdetrekk/pensjonstrekk (to prosent).
- beregnet *arbeidsgiverandel* på tolv prosent av lønnsgrunnlaget på artskonto 542 Pensjonspremie til SPK. Motposten til utgiften bokføres på ny artskonto 281 Avsatt pensjonspremie til SPK (arbeidsgiverandel).
- beregnet *arbeidsgiveravgift* av arbeidsgiverandelen på artskonto 540 Arbeidsgiveravgift innberettede ytelser. Motposten bokføres på artskonto 1986 Arbeidsgiveravgift.
- beregnet *arbeidsgiveravgift* av bruttolønn (som også inneholder medlemsandelen på to prosent) på artskonto 540 Arbeidsgiveravgift innberettede ytelser. Motposten til bokført arbeidsgiveravgift er artskonto 1986 Arbeidsgiveravgift.

Virksomhetene mottar faktura fra SPK ved seks årlige terminer. Ved mottak av faktura fra SPK skal virksomheten terminvis:

- bokføre faktura fra SPK som leverandørgjeld på artskonto 240 på ordinær måte. Motposten til leverandørgjelden er artskonto 263 Trygdetrekk/Pensjonstrekk (to prosent) og artskonto 281 Avsatt pensjonspremie til SPK (arbeidsgiverandel).
- overføre gjenværende saldo på artskonto 263 og 281 til ny artskonto 282 Avstemmingskonto, betalt pensjonspremie til SPK.

Avstemmingskontoen gir uttrykk for forskjellen mellom virksomhetens egen beregnede pensjonspremie som er basert på faktisk lønnsgrunnlag i perioden, og SPKs fordeling av en forhåndsestimert (forventet) årspremie. Forventet årspremie blir i utgangspunktet fordelt med like store beløp per termin, men blir på slutten av året justert/avregnet basert på faktisk innrapportert lønnsgrunnlag fra virksomhetene.

Gjennom året vil følgelig forskjellen mellom beregnet og betalt pensjonspremie til SPK gå fram av artskonto 282. Avstemmingskontoen fylles opp ved hver betalingstermin, og eventuelle vesentlige beløp på kontoen avklares med SPK. Avstemmingsbeløp skal stå på artskonto 282 gjennom året, men nullstilles ved årets slutt.

Når virksomheten mottar faktura for 6. termin fra SPK, skal virksomheten gjøre en årsavstemming av totalt beregnet pensjonspremie mot totalt fakturert pensjonspremie fra SPK. Saldo på artskonto 282 nullstilles og bokføres mot artskonto 542 Pensjonspremie til SPK. Beregnet arbeidsgiveravgift av arbeidsgiverandelen (artskonto 540 og 1986) skal også korrigeres ved bokføring av avstemmingsdifferanser ved årets slutt.

5.2 Rapportering til statsregnskapet

Arbeidsgivers pensjonspremie til SPK, beregnet til tolv prosent av lønnsgrunnlaget, rapporteres månedlig som utgift på relevant kapittel, post og artskonto. Avsatt pensjonspremie til SPK i balansen (artskonto 281) rapporteres som del av mellomværende med statskassen. Artskonto 263 inneholder trukket medlemsandel på to prosent av lønnsgrunnlaget. Artskonto 263 rapporteres også som del av mellomværende med statskassen. Det samme gjelder eventuell avstemmingsdifferanse på artskonto 282 som rapporteres som mellomværende med statskassen gjennom året.

Arbeidsgiveravgift knyttet til arbeidsgiverandel av pensjonspremien rapporteres månedlig til statsregnskapet som utgift på relevant kapittel, post med artskonto 540 og som inntekt på kapittel 5700 Folketrygdens inntekter, post 72 Arbeidsgiveravgift med artskonto 1986.

5.3 Oppgjør og betaling til SPK

SPK vil fakturere pensjonspremien og håndtere de administrative forholdene rundt innkreving av premien for de berørte statlige virksomheter. Den samlede premieinntekten som SPK fakturerer vil være 14 prosent av lønnsgrunnlaget for virksomheten².

Virksomheten vil motta faktura fra SPK seks ganger i året.

6. Rapportering av lønns- og stillingsdata til SPK

Virksomheten skal fortsatt rapportere lønns- og stillingsdata til SPK på vanlig måte.

7. Rapportering av arbeidsgiveravgift i a-meldingen

Arbeidsgiverandel av pensjonspremien og medlemsandelen som en del av bruttolønnen er arbeidsgiveravgiftspliktige ytelser som skal rapporteres i a-meldingen.

8. Tilpasning av systemer og rutiner i virksomheten

Virksomheten må tilpasse sine lønns- og regnskapssystemer til de nye kravene til budsjettering, regnskapsføring av pensjonspremie og betaling av faktura fra SPK jf. omtale over.

Det er ikke krav til at virksomheten skal registrere arbeidsgiverandel av pensjonspremien per ansatt i lønns- og regnskapssystemet.

9. Endringer i rundskriv og statlige regnskapsstandarder

Endringene omtalt i dette rundskrivet vil også bli innarbeidet i berørte rundskriv og statlige regnskapsstandarder. Dette gjelder Finansdepartementets rundskriv R-101 Statens kontoplan for statsbudsjettet og statsregnskapet, rundskriv R-102 Standard kontoplan for statlige virksomheter, og rundskriv R-103 Arbeidsgiveravgift for statlige virksomheter. Regnskapsføring av pensjon er også omtalt i de statlige regnskapsstandardene (SRS 10 og 25).

Virksomheten benytter dette rundskrivet som grunnlag for arbeidet med tilpasninger.

10. Forvaltning

Direktoratet for økonomistyring (DFØ) er gitt myndighet til og ansvar for å forvalte økonomiregelverket, statsregnskapet, standard kontoplan og krav til virksomheters årsregnskap.

Spørsmål om regnskapsmessig forståelse og praktisering av den nye ordningen for pensjonspremie kan rettes til DFØ. Spørsmål knyttet til pensjonsordningen og fakturering av pensjonspremie kan rettes til SPK.

11. Informasjon til underliggende virksomheter

Finansdepartementet ber departementene sørge for at underliggende virksomheter blir gjort kjent med de nye kravene i dette rundskrivet, slik at virksomhetene får tid til å forberede og tilpasse sine systemer og rutiner før 1. januar 2017.

---

² Det er i arbeidsgiverandelen av pensjonspremien inkludert en standard administrasjonsgodtgjørelse til SPK på 0,35 prosent.

12. Ikrafttredelse

Under forutsetning av Stortingets bevilgningsvedtak vil bestemmelsene i dette rundskrivet gjelde fra 1. januar 2017.

Med hilsen

Astri Tverstøl e.f.
avdelingsdirektør

Per Arvid Borøy
seniorrådgiver

Kopi:
Stortingets administrasjon
Riksrevisjonen
Direktoratet for økonomistyring
Statens pensjonskasse

Erstattet av R-118/17.12.2019

Vedlegg 1

Tabellene under viser hvilke virksomheter som per 1. januar 2017 ikke omfattes av ordningen omtalt i rundskrivet:

<i>Følgende virksomheter betaler allerede pensjonspremie:</i>
Alle forvaltningsorganer med særskilte fullmakter til bruttoføring utenfor statsbudsjettet ("nettobudsjetterte virksomheter")
Arbeids- og velferdsetaten
Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet
Finanstilsynet
Forsvarsbygg
Garantiinstituttet for eksportkreditt
Husbanken
Justervesenet
Norsk Akkreditering
Patentstyret
Sjøfartsdirektoratet
Regelrådet
Statens kartverk
Statens legemiddelverk
Statens lånekasse for utdanning
Statens pensjonskasse
Statsbygg
Trygderetten
<i>Følgende virksomheter holdes utenfor ordningen i 2017:</i>
Stortinget og underliggende institusjoner (følger egen budsjettssyklus) Underliggende institusjoner er: <ul style="list-style-type: none">
• Ombudsmannsnemnda for Forsvaret
• Stortingets ombudsmann for forvaltningen
• Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste
• Riksrevisjonen
• Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheter
Utenriksdepartementet, utenriksstasjoner (egen avtale med SPK for lokalt ansatte)
Statsministerens kontor (omfatter flere medlemmer enn de som inngår i SPK-ordningen)
<i>Følgende virksomheter betaler pensjonspremie til SPK for enkelte medlemmer, og skal ikke følge kravene i rundskrivet for disse medlemmene:</i>
Arkiverket (betaler pensjon for ansatte som er finansiert over post 21)
Kystverket (betaler pensjon for loser)